

6.4.2020
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

FIVA 2/02.08/2020

Finanssivalvonnan johtokunnan päätös luottolaitosten lisöpääoma-vaatimusten alentamisesta

Finanssivalvonnan johtokunta on kokouksessaan 6.4.2020 päättänyt luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 10 luvun 4 ja 6a §:n mukaisesti rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän ydinpääomalla katettavan lisöpääomavaatimuksen (järjestelmäriskipuskuri) poistamisesta Nordea-ryhmältä (aiemmin 3,0 %), OP Ryhmältä (2,0 %), Kuntarahoitus Oyj:iltä (1,5 %) sekä muilta luottolaitoksilta (1,0 %, Aktia Bank Abp, Danske Kiinnitysluottopankki Oyj, Evli Pankki Oyj, Handelsbanken Rahoitus Oyj, Oma Säästöpankki Oyj, POP Pankkiliitto osk, S-Pankki Oy, Suomen Hypoteekkiyhdistys, Säästöpankkiliitto osk, Ålandsbanken Abp).

Lisäksi johtokunta on päättänyt luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 8 §:n mukaisesti muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskevan lisöpääomavaatimuksen (O-SII puskuri) alentamisesta OP Ryhmän osalta 1,0 %:iin (2,0 %).

Päätös tulee voimaan välittömästi. Päätöksen tavoitteena on lieventää koronaviruspandemian kielteisiä vaikutuksia finanssimarkkinoiden vakauteen sekä luottolaitosten kykyyn rahoittaa taloutta.

Finanssivalvonta seuraa tarkasti, että pankit kohdistavat kevennykset talouskriisin vaikutusten lieventämiseen eivätkä ne kanavoidu osinkojen tai tulospalkkioiden maksuun.

Päätöksen perustelut

Koronaviruspandemia on heikentänyt merkittävästi maailmantalouden suhdannenäkymiä ja finanssisektorin toimintaedellytyksiä. Nykytilanteessa makrovakauspoliitikalla voidaan tukea pankkien luotonmyöntökykyä sekä helpottaa kotitalouksien ja yritysten rahoitusoloja muuttamalla luottolaitosten rakenteellisia makrovakauspuskurivaatimuksia eli ns. järjestelmäriskipuskurivaatimusta ja/tai muiden rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten O-SII-lisöpääomavaatimusta. Muut makrovakaussvällineet ovat joko laissa kiinteästi määritellyjä, eivät ole käytössä eivätkä näin alennettavissa (muuttuva lisöpääomavaatimus) tai kohdistuvat pelkästään luottolaitosten asuntoluotonantoon (enimmäisluototussuhde, asuntolainojen riskipainolattia).

Rakenteelliset makrovakauspuskurit on asetettu ensi sijassa pankkisektorin vakavien finanssijärjestelmään liittyvien ongelmien rajoittamiseksi kriisitilanteissa. Nykyisessä poikkeuksellisessa tilanteessa makrovakauspuskureita on kuitenkin perusteltua alentaa, jotta luottolaitosten kyky myöntää luottoja erityisesti yrityssectorille ei heikkenisi puskurivaatimusten luotonantoa rajoittavien vaikutusten vuoksi.

Lisöpääomavaatimusten alentaminen toteutetaan niin, että järjestelmäriskipuskurivaatimus poistetaan kaikilta luottolaitoksilta ja O-SII-

6.4.2020 FIVA 2/02.08/2020
 SP/FIVA-EI RAJOITETTU
 Julkinen

pääomavaatimuksia muutetaan siten, että kaikkien luottolaitosten rakenteelliset puskurivaatimukset alenevat yhdellä prosenttiyksiköllä. Päätökset lisäävät suomalaisten luottolaitosten luotonantokykyä arviolta 52 mrd. eurolla. Tämä yhdessä muiden maiden makrovakaussvalvojen päätösten kanssa lisää laskennallista luotonantokapasiteettia *suomalaisille* yrityksille ja kotitalouksille arviolta 30 mrd. eurolla.

OP Ryhmän muiden rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten O-SII-lisäpääomavaatimuksen alentaminen 1,0 prosenttiyksiköllä noudattaa Euroopan keskuspankin (EKP) nk. uutta lattiametodologiaa ja on myös nykyisessä kriisitilanteessa perusteltua tasapuolisten kilpailuedellytysten säilyttämiseksi. EKP:n lattiametodologia antaa kullekin luottolaitokselle O-SII-lisäpääomavaatimuksen vähimmäistason, jota vasten kansallisen makrovakaussviranomaisen asettamia pääomavaatimuksia arvioidaan SSM-asetuksen¹ artiklaa 5 sovellettaessa.

O-SII-lisäpääomavaatimuksen kalibrointimetodologiassa on perusteltua siirtyä lähemmäksi yhteiseurooppalaista arviointikehikkoa kuitenkin niin, että minimitasoa korkeammat O-SII-lisäpääomavaatimukset säilytetään euroalueen keskimääräistä tasoa korkeampina. Minimitasoa korkeampien O-SII-lisäpääomavaatimusten säilyttämistä puoltaa mm. se, että Suomen luottolaitossektorin koko talouteen nähden on suuri ja sektorin keskittyneisyys sekä riippuvuus markkinavarainhankinnasta ovat euroalueen keskimääräistä tasoa korkeampia.

Alla olevasta taulukosta ilmenevät EBA:n ohjeistuksen² perusteella lasketut O-SII-pisteet luottolaitoksille vuoden 2019 lopun tietojen perusteella.

Pankkiryhmä	Koko	Merkittävyys	Monimutkaisuus	Kytkeytyneisyys	O-SII-pisteet yhteensä	O-SII-luottolaitos
Nordea	62,29	48,85	90,12	70,23	67,37	Kyllä
OP Ryhmä	15,55	18,33	3,03	8,69	11,40	Kyllä
Kuntarahoitus	4,76	1,06	1,75	7,06	3,66	Kyllä
Säästöpankkiryhmä	1,36	1,82	0,06	0,59	0,96	Ei
Aktia	1,03	1,20	0,12	0,75	0,77	Ei
S-Pankki	0,81	1,47	0,05	0,28	0,65	Ei
Ålandsbanken	0,69	0,78	0,33	0,54	0,58	Ei
Danske Kiinnitysluottopankki	0,65	0,41	0,20	0,77	0,51	Ei
POP Pankki -ryhmä	0,55	0,90	0,01	0,13	0,40	Ei
Orma Säästöpankki	0,42	0,54	0,00	0,11	0,27	Ei
Hypoteekkiyhdistys	0,40	0,37	0,01	0,15	0,23	Ei
Evli Pankki	0,11	0,20	0,04	0,16	0,13	Ei
Handelsbanken Rahoitus	0,06	0,03	0,00	0,00	0,02	Ei

O-SII-pisteytyksen perusteella arvioitu ja mitoitettu O-SII-lisäpääomavaatimus OP Ryhmälle on 1,0 %. Nordean (2,0 %) ja Kuntarahoituksen (0,5 %) O-SII-lisäpääomavaatimuksia ei ole arvioinnin perusteella tarpeen muuttaa.

¹ NEUVOSTON ASETUS (EU) 1024/2013, annettu 15 päivänä lokakuuta 2013, luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille

² EBA/GL/2014/10, 16 joulukuuta 2014, Ohjeet kriteereistä direktiivin 2013/36/EU (CRD) 131 artiklan 3 kohdan soveltamisedellytysten määrittämiseen muiden järjestelmän kannalta merkittävien laitosten (O-SII:t) arviointia varten

6.4.2020 FIVA 2/02.08/2020
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Järjestelmäriskipuskurin poistamista ja O-SII-puskurien tarkistamista koskeva päätös edistää myös siirtymistä uuden luottolaitosdirektiivin (CRD5)³ mukaiseen sääntelykehikkoon, jossa yksittäisten luottolaitosten systeemisestä merkittävydestä aiheutuvat riskit on katettava yksinomaan O-SII-lisäpääomavaatimuksilla. Näin ollen on perusteltua, että O-SII-puskurivaatimukset heijastavat luottolaitosten systeemisen merkittävyyden eroja.

Johtokunnan alustavasta päätöksestä ilmoitettiin Euroopan keskuspankille (EKP), Euroopan Järjestelmäriskikomitealle (ESRB), Euroopan Pankkiviranomaiselle (EBA), Euroopan komissiolle sekä asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille ja nimetyille viranomaisille. Vastauksessaan EKP ei vastustanut Finanssivalvonnan johtokunnan tekemää alustavaa päätöstä.

³ EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2019/878, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, direktiivin 2013/36/EU muuttamisesta vapautettujen yhteisöjen, rahoitusalan holdingyhtiöiden, rahoitusalan sekaholdingyhtiöiden, palkitsemisen, valvontatoimenpiteiden ja -valtuuksien sekä pääoman ylläpitämistoimenpiteiden osalta, artikla 131